

УДК 33.368

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ФІНАНСОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ

С. І. Оксенчук

студентка 5 курсу, група ФІН -51, навчально-науковий інститут економіки та менеджменту
Науковий керівник – д.е.н., професор Л. В. Мельник

*Національний університет водного господарства та природокористування,
м. Рівне, Україна*

Досліджено сутність та особливості організації фінансової діяльності страховиків, запропоновано фінансовий механізм управління діяльністю страхової компанії.

Ключові слова: страхова компанія, фінансова діяльність, фінансовий механізм.

Исследованы сущность и особенности организации финансовой деятельности страховщиков, предложен финансовый механизм управления деятельностью страховой компании.

Ключевые слова: страховая компания, финансовая деятельность, финансовый механизм.

The essence and features of the organization of insurers' financial activity are investigated, the financial mechanism of management of activity of the insurance company is constructed.

Keywords: insurance company, financial activity, financial mechanism.

Ефективне функціонування страхової компанії значною мірою залежить від обсягу та структури фінансових ресурсів, якими вона володіє. Забезпечення страхової компанії необхідними фінансовими ресурсами здійснюється у процесі її фінансової діяльності. Організація фінансової діяльності страховика – це методи, форми та способи, що використовуються під час формування та обігу фінансових ресурсів страхової організації, а також для організації контролю за їх обсягом в ході досягнення відповідних поставлених показників.

Проблеми організації фінансової діяльності страховиків досліджують у своїх працях такі науковці, як М. М. Александрова, В. Д. Базилевич, Н. М. Внукова, О. Д. Вовчак, Н. В. Ткаченко, Л. В. Шірінян та ін. Водночас сучасні умови функціонування страхових компаній вимагають підвищення ефективності методів управління їх фінансовою діяльністю.

Діяльність страхових компаній на ринку страхування характеризується наступними особливостями [1]:

- основна діяльність страховика пов'язана із наданням страхових послуг;
- страхові фонди формуються в результаті надходження страхових платежів і лише потім виділяються кошти на відшкодування збитків за укладеними договорами страхування;
- страхові компанії здійснюють діяльність у сфері нематеріального виробництва, а тому обіг їхнього капіталу представлений у грошовій формі;
- відносини між страхувальником та страховиком є партнерськими та рівнозначними, незважаючи на необхідність отримання прибутку страховиком;
- рух грошових потоків страховика є більш складним, на відміну від інших суб'єктів підприємництва;
- основне джерело прибутку страховика становить дохід від страхової діяльності;

- валовий прибуток страхової компанії формується як різниця між обсягом коштів, акумульованих у страхових резервах, та обсягом коштів, необхідних для страхових виплат;

- склад і структура загальних витрат страховика, залежать від виконання обов'язків за страховими угодами перед страхувальниками і фінансового забезпечення діяльності страховика;

- визначення фінансового результату здійснюється за двома видами страхування: довготривале страхування життя та ризикове страхування;

- діяльність страховика здійснюється під наглядом держави;

- для організації страхових резервів вираховують ймовірну збитковість, що визначається на основі статистичних даних і теорії ймовірності.

У процесі фінансової діяльності страхових організацій мають місце наступні грошові потоки:

- отримання грошових коштів від випущених акцій та інших інструментів власного капіталу;

- виплата грошових коштів акціонерам з метою придбання або ж викупу раніше емітованих акцій компанії;

- надходження грошових коштів від емісії векселів, облігацій, позик, іпотек, незабезпечених боргових зобов'язань, інших коротко- або довгострокових позик;

- виплата грошових коштів для погашення раніше отримані позики;

- сплата орендодавцю грошових коштів з метою зменшення існуючої заборгованості по фінансовій оренді.

Результатом фінансової діяльності страховика є зміни руху грошових коштів у статтях балансу за наступними розділами: «Власний капітал»; статті по фінансовій діяльності у розділі «Забезпечення наступних витрат і платежів»; «Довгострокові зобов'язання».

Організація управління фінансовою діяльністю страховика забезпечується за допомогою фінансового механізму, який полягає у використанні прогресивних методів господарського маневрування фінансовими ресурсами відповідно до законів ринкової економіки.

Фінансовий механізм забезпечує змогу ефективного формування, розподілу та використання фінансових ресурсів згідно з визначеними пріоритетами стійкого розвитку будь-якого підприємства: зростання обсягів виробництва та реалізації, рівня капіталізації та прибутковості; відновлення платоспроможності, забезпечення фінансової стійкості; максимізація ринкової вартості компанії.

У науковій літературі поняття «фінансовий механізм» використовується доволі широко, проте думки вчених різняться щодо його визначення та складових. Серед визначень і підходів до поняття «фінансовий механізм» найбільшу увагу варто акцентувати на двох аспектах, тобто двох підходах до розуміння його суті.

Перший підхід передбачає розуміння фінансового механізму як функціонування самих фінансів суб'єктів господарювання. Матеріальним відображенням фінансових відносин є грошові потоки. Організація управління цими потоками, порядок їх здійснення визначається за певними правилами та напрямками, що характеризує відповідну фінансову «техніку». Цей підхід до тлумачення фінансового механізму відображає внутрішню організацію функціонування фінансів підприємств. З іншого боку, це цілком точно відображено в понятті «організація фінансів», тому ототожнювати дане поняття із фінансовим механізмом не доцільно.

Другий підхід представляє «фінансовий механізм» сукупністю методів, форм та інструментів, прийомів і важелів впливу на стан та розвиток відповідного підприємства. Цей підхід вказує на зовнішню дію функціонування фінансів суб'єктів господарювання, характеризує роль фінансів як вирішальний фактор впливу органу управління на економічний стан компанії.

Станом на сьогодні ще не створено достатньо прийняттого рівня досконалості фінансового механізму управління діяльністю підприємств. Окремі засади його формування та реалізації так і залишаються недопрацьованими як в методологічному, так і в практичному плані. Механізм управління фінансовою діяльністю страховика, на нашу думку, може бути представлений у вигляді схеми, зображеної на рисунку.

Рисунок. Механізм організації управління фінансовою діяльністю страховик [2; 3; 4]

Під час фінансової діяльності менеджмент страхової компанії вирішує такі основні завдання, властиві для будь-якого суб'єкта господарювання:

- забезпечення фінансовими ресурсами поточної операційної, фінансової та інвестиційної діяльності;
- пошуки резервів з метою підвищити доходи, прибутки для рентабельності компанії;
- забезпечення виконання фінансових зобов'язань перед бюджетом, цільовими фондами і діловими партнерами (банками, інвестиційними та страховими компаніями, підрядниками, постачальниками, та іншими суб'єктами фінансових відносин);
- забезпечення фінансово виробничого і соціального розвитку страховика;
- контроль ефективного розподілу і цільового використання фінансових ресурсів.

Отже, представлений фінансовий механізм дає змогу зрозуміти, які фінансові інструменти та важелі мають найбільший вплив на фінансову діяльність страхової компанії. Завдяки їх використанню забезпечується реалізація прийнятих рішень, а також фінансових індикаторів, які достовірно показують стан компанії в умовах ринкової економіки.

1. Піратовський Г. Л. Страховий бізнес: управління розвитком / Київ. нац.торг.-екон. ун-т. Київ : КНЕУ, 2006. 253 с. 2. Бовсуновська Г. С. Сутність та особливості структурної організації механізму розвитку страхування в Україні. *Ефективна економіка*. 2015. № 11. 3. Замковий О. І. Конспект лекцій з дисципліни «Фінансові ринки». Дніпропетровськ : Національний гірничий університет, 2011. 106 с. 4. Крамаренко Г. О., Чорна О. Є. Фінансовий менеджмент. Київ : Центр учбової літератури, 2009. 520 с.